

ÖZET: Sözleşmeli pozisyonda görev yapan ve aynı zamanda "iş güvenliği uzmanı" görevini yürüten personelin, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda eğitim vermesi halinde 657 sayılı Kanununun 176 ncı maddesi kapsamında ek ders ücreti ödenip ödenmeyeceği hk(10/6/2016-3535)

Genel Müdürlüğünüzde sözleşmeli pozisyonda görev yapan ve aynı zamanda "iş güvenliği uzmanı" görevini yürüten personelin, kurumunuzda iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda eğitim verdiğini belirterek, söz konusu personele 657 sayılı Kanununun 176 ncı maddesi kapsamında ek ders ücreti ödenip ödenmeyeceği hususunda görüş talep eden ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 08/06/1984 tarihli ve 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu iktisadi teşebbüsleri ve bağlı ortaklıklarında görev yapan sözleşmeli personelin hizmete alınmalarını, görev ve yetkilerini, niteliklerini, atanma, ilerleme, yükselme, hak ve yükümlülükleriyle diğer özlük işlerini düzenleyen 22/01/1990 tarihli ve 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinde, "...

b) Teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda, devlet tarafından tahsis edilen kamu sermayesinin karlı, verimli ve ekonominin kurallarına uygun bir şekilde kullanılmasında bulunduğu teşkilat, hiyerarşik kademe ve görev unvanı itibarıyla kuruluşunun karlılık ve verimliliğini doğrudan doğruya etkileyebilecek karar alma, alınan kararları uygulama ve uygulamayı denetleme yetkisi verilmiş asli ve sürekli görevler genel idare esaslarına göre yürütülür. Teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevleri; genel müdür, genel müdür yardımcısı, teftiş kurulu başkanı, kurul ve daire başkanları, müessese, bölge, fabrika, işletme ve şube müdürleri, müfettiş ve müfettiş yardımcıları ile ekli 1 sayılı cetvelde kadro unvanları gösterilen diğer personel eliyle gördürülür.

Bunlar hakkında bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hükümler dışında 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümleri uygulanır.

c) (b) bendi dışında kalan sözleşmeli personel, teşebbüs ve bağlı ortaklıkların genel idare esasları dışında yürüttükleri hizmetlerinde bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen hukuki esaslar çerçevesinde akdedilecek bir sözleşme ile çalıştırılan ve işçi statüsünde olmayan personeldir. (Bunlar bu Kanun Hükmünde Kararnamede sözleşmeli personel olarak geçecektir.)..." hükmüne yer verilmiş olup, teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda genel idare esaslarına göre yürütülmesi gereken asli ve sürekli görevlerin (1) sayılı cetvelde belirtilen personel eliyle gördürüleceği ve söz konusu personel hakkında 657 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı, bunların dışında ve işçi statüsünde olmayan sözleşmeli personelin ise mezkur Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine tabi olacağı belirtilmektedir.

Ayrıca, mezkur Kanun Hükmünde Kararnamenin "Aylık ve Ücretler" başlıklı 25 inci maddesinde; "...

c) Ekli 1 sayılı cetvelin dışında kalan sözleşmeli personele ödenecek sözleşme ücreti; temel ücret ile başarı ve kıdem ücretleri toplamından oluşur ve bu ücret asgari ücretin altında olamaz. Sözleşme ücretlerinin tavanı her yıl bütçe kanunları ile belirlenir. Kamu personeli için uygulanan aylık katsayısının mali yılın ikinci yarısı için değiştirilmesi veya mali yıl içinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun mali ve sosyal haklara ilişkin hükümlerinde değişiklik yapılması halinde sözleşmeli personel ücretlerinin tavanını değiştirmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir." hükmüne yer verilmiş olup, günümüz şartlarında sözleşmeli personel ücretlerinin tavanı toplu sözleşme metninde belirlenmekte, Maliye Bakanlığı genelgesi ile güncellenmektedir.

Bununla birlikte, yine aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 58 inci maddesinde; "*Bu Kanun Hükmünde Kararnamenin teşebbüs ve bağlı ortaklıklarda uygulanması sırasında*

birliği sağlamak ve doğacak tereddütleri gidermekle Devlet Personel Başkanlığı yetkili ve görevlidir.

Sözleşmeli personele ilişkin olarak bu Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde, Devlet Personel Başkanlığının görüşü alınmak kaydıyla 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun ilgili hükümleri uygulanır." hükmüne yer verilerek mezkur Kanun Hükmünde Kararnamede hüküm bulunmayan hallerde söz konusu personel hakkında Başkanlığımızın görüşü alınarak 657 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanabileceği belirtilmiştir.

Ancak, mezkur Kanun Hükmünde Kararname incelendiğinde, sözleşmeli personele ödenecek sözleşme ücretini oluşturan kalemler ile diğer ödeme unsurlarına ilişkin düzenlemelere ayrıntılı şekilde yer verildiği görülmektedir.

Nitekim, aynı Kanun Hükmünde Kararnamenin 26 ncı maddesinde "*Temel ücret*", 27 nci maddesinde "*Başarı Ücreti*", 28 inci maddesinde "*Kıdem Ücreti*" ve 31 inci maddesinde de "*Harcırah*" ödemelerine ilişkin hükümler düzenlemiş, bununla birlikte "*Fazla Çalışma ve Diğer Ödemeler*" başlıklı 30 uncu maddenin son fıkrasında ise "*Sözleşmeli personele bu Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılamaz.*" hükmüne yer verilerek söz konusu personele mezkur Kanun Hükmünde Kararnamede belirtilen ödemeler dışında herhangi bir ödeme yapılamayacağı belirtilmiştir.

Dolayısıyla, sözleşmeli personele yapılabilecek ödemeler 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamede düzenlendiğinden, bu konuda 58 inci madde hükmüne dayanılarak 657 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanmasının mümkün bulunmadığı değerlendirilmektedir.

14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "*Ders görevi*" başlıklı 89 uncu maddesinde; "*Her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir.*

Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur." hükmüne, "*Ders ve konferans ücretleri*" başlıklı 176 ncı maddesinde de; "*Bu Kanunun 89 uncu maddesine göre kendilerine ders görevi verilenlere, ders saati başına gündüz öğretimi için 140, örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yarıyıl ve yaz tatillerinde, cumartesi ve pazar günleri ile saat 18.00'den sonra başlayan öğretim faaliyetleri için 150 gösterge rakamının bu Kanuna göre belirlenen aylık katsayısı ile çarpımından oluşan miktar üzerinden ek ders ücreti ödenir.*

Bu ücretler, özel eğitime muhtaç öğrencilerin eğitim ve öğretim gördüğü kurumlarda görevli öğretmen ve yöneticiler ile bu öğrencilere yönelik olarak açılan özel sınıf öğretmenlerine ve cezaevlerinde görevli öğretmenlere %25, Millî Eğitim Bakanlığı Örgün ve Yaygın Eğitimi Destekleme ve Yetiştirme Kursları Yönergesi kapsamında görev alan yönetici ve öğretmenlere %100 fazlasıyla ödenir.

Bu madde kapsamında ücretle ders vermek üzere yükseköğretim kurumlarından görevlendirilen öğretim elemanlarına 2914 sayılı Kanun hükümlerine göre ek ders ücreti ödenir.

Konferans ücreti her yıl bütçe kanunlarında gösterilir." hükmüne yer verilmiştir. Bu bağlamda, mezkur madde kapsamındaki "ders görevi"nin; personelin, her derecedeki eğitim ve öğretim kurumları ile üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kurumlarda ve benzeri kuruluşlarda ders görevini yerine getirmesi halinde söz konusu olabileceği mütalaa edilmektedir.

Bununla birlikte, 20/06/2012 tarihli ve 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun "*İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri*" başlıklı 6 ncı maddesinde; "*(1) Mesleki risklerin önlenmesi*

ve bu risklerden korunulmasına yönelik çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin sunulması için işveren;

a) Çalışanları arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve on ve daha fazla çalışanı olan çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde diğer sağlık personeli görevlendirir. Çalışanları arasında belirlenen niteliklere sahip personel bulunmaması hâlinde, bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir. Ancak belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olması hâlinde, tehlike sınıfı ve çalışan sayısı dikkate alınarak, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir. Belirlenen niteliklere ve gerekli belgeye sahip olmayan ancak 10'dan az çalışanı bulunan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyeri işverenleri veya işveren vekili tarafından Bakanlıkça ilan edilen eğitimleri tamamlamak şartıyla işe giriş ve periyodik muayeneler ve tetkikler hariç iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerini yürütebilirler.

..." hükmüne yer verilerek, çalışanlar arasından belirli niteliklere sahip olanların iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirileceği belirtilmiştir.

Aynı zamanda, mezkur Kanunun "İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları" başlıklı 8 inci maddesinin yedinci fıkrasında; "Kamu kurum ve kuruluşlarında ilgili mevzuata göre çalıştırılan işyeri hekimi veya iş güvenliği uzmanı olma niteliğini haiz personel, gerekli belgeye sahip olmaları şartıyla asli görevlerinin yanında, belirlenen çalışma süresine riayet ederek çalışmakta oldukları kurumda veya ilgili personelin muvafakati ve üst yöneticinin onayı ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarında görevlendirilebilir. Bu şekilde görevlendirilecek personele, görev yaptığı her saat için (200) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı tutarında ilave ödeme, hizmet alan kurum tarafından yapılır. Bu ödemeden damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz. Bu durumdaki görevlendirmeye ilişkin ilave ödemelerde, günlük mesai saatlerine bağlı kalmak kaydıyla, aylık toplam seksen saatten fazla olan görevlendirmeler dikkate alınmaz." hükmüne yer verilmiş olup, kamu kurum ve kuruluşlarında işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı olarak görevlendirilenlere aylık seksen saate kadar, görev yaptığı her saat için memur aylık katsayısının (200) gösterge rakamı çarpımına eşdeğer ilave ödeme yapılacağı ifade edilmiştir.

Ayrıca, 29/12/2012 tarihli ve 28512 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan İş Güvenliği Uzmanlarının Görev, Yetki, Sorumluluk ve Eğitimleri Hakkında Yönetmeliğin "İş güvenliği uzmanlarının görevleri" başlıklı 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde;" Eğitim, bilgilendirme ve kayıt;

1) Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması konusunda çalışma yaparak işverenin onayına sunmak ve uygulamalarını yapmak veya kontrol etmek.

2) Çalışma ortamıyla ilgili iş sağlığı ve güvenliği çalışmaları ve çalışma ortamı gözetim sonuçlarının kaydedildiği yıllık değerlendirme raporunu işyeri hekimi ile işbirliği halinde EK-2'deki örneğine uygun olarak hazırlamak.

3) Çalışanlara yönelik bilgilendirme faaliyetlerini düzenleyerek işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmek.

4) Gerekli yerlerde kullanılmak amacıyla iş sağlığı ve güvenliği talimatları ile çalışma izin prosedürlerini hazırlayarak işverenin onayına sunmak ve uygulamasını kontrol etmek.

5) Bakanlıkça belirlenecek iş sağlığı ve güvenliğini ilgilendiren konularla ilgili bilgileri, İSG KATİP'e bildirmek." hükmüne yer verilmiş olup, mezkur hükümde iş güvenliği uzmanlarının görevleri belirtilerek, söz konusu personelin çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin ilgili mevzuata uygun olarak planlanması ve bu planların uygulanması konusunda görevlendirildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde,

- İş sağlığı ve güvenliğine ilişkin eğitim ve kurs faaliyetlerinin planlanması ve uygulanması kapsamında yürütülen ders görevinin, 6331 sayılı Kanun gereğince iş güvenliği uzmanlarının görevleri arasında bulunduğu,

- Bu şekilde yürütülen ders görevinin, 6331 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre yapılacak ilave ödeme kapsamında değerlendirilmesi gerektiği, bu nedenle personele ayrıca ek ders creti ödenmesinin mümkün bulunmadığı,

- Ayrıca, ilgililere 657 sayılı Kanunun 176 ncı maddesine göre ek ders creti ödenmesinin mümkün bulunmadığı, mütalaa edilmektedir.

